

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/005 van 17 januari 2023

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur van de Vlaamse Regering
roepnaam	(wijziging kiesdecreet)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 9 december 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Bart Somers, Vlaams Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen van 15 december 2022, ontvangen door de VTC op 19 december 2022;

Gelet op de behandeling op de zitting van 17 januari 2023;

Brengt op 17 januari 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Bestuurszaken (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur van de Vlaamse Regering* (hierna "het Ontwerp"), met aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp wijzigt de volgende decreten:
- het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (hierna: LPKD);
  - het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 (hierna: DKD);
  - het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (hierna: DLB).
4. Het Ontwerp vormt de juridische basis voor de organisatie van de volgende lokale en provinciale verkiezingen en wijzigt enkele bepalingen voor de installatie van de lokale bestuursorganen na die verkiezingen.
5. Inhoudelijk legt dit voorontwerp van decreet de juridische basis voor de organisatie van de volgende lokale en provinciale verkiezingen en wijzigt het enkele bepalingen voor de installatie van de lokale bestuursorganen na die verkiezingen (onderlijning VTC):
- het laat toe dat een aantal fases in het verkiezingsproces verloopt met gebruik van digitale toepassingen (de indiening van de voordrachtsakten van kandidaten, de aangiften van de verkiezingsuitgaven);
  - het werkt tekortkomingen weg die bij de vorige verkiezingen aan het licht kwamen;
  - het verhoogt de transparantie met betrekking tot de verkiezingsuitgaven;
  - het versoepelt de regelgeving over de toegelaten campagnemiddelen;
  - het regelt de vaststelling van de kiezerslijsten op basis van een centrale, authentieke gegevensbron;
  - het regelt een afwijking voor de vermelding van de achternaam van kandidaten op het stembiljet;
  - het voorziet in een telling van de stembiljetten per geografisch deelgebied;
  - in het geval van een samenvoeging van gemeenten regelt het de mogelijkheid om binnen één kieskring te stemmen met stemcomputers en met potlood en papier;
  - het brengt aanpassingen aan die nodig zijn om de kiesregelgeving conform te maken met de algemene verordening gegevensbescherming;
  - het voorziet in het recht voor kiezers om te weigeren om in te gaan op een oproeping om in een stem- of telbureau te zetelen, als zij al twee keer gezeteld hebben;
  - het actualiseert de regelgeving over het college van deskundigen van het Vlaams Parlement;
  - het voorziet in de verplichting om na de verkiezing een modelakte te gebruiken voor de voordracht van mandaten;
  - het voorziet in een aantal bepalingen specifiek voor de installatie van de bestuursorganen van een nieuw district.
6. De toelichting (randnummer 14) vermeldt dat het Ontwerp wijzigingen bevat om de kiesregelgeving conform te maken aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming en dat hiermee wordt gevolg gegeven aan de aanbeveling van de Vlaamse Toezichtcommissie in haar advies nr. 2020/34 van 8 september 2020 betreffende het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie (art. 2, 16, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 37, 38, 40, 44, 47, 50, 54, 71, 77, 145, 158, 172, 187, 196, 197, 201/2 en 261 LPKD, art. 9, 11, 23 en 26 DKD).
7. De VTC stelde toen het volgende:
- “De voorgelegde bepalingen bevatten zeer specifieke wijzigingen aan de bestaande wetgeving. De VTC kan in het kader van voorliggende adviesvraag geen beoordeling doen van de bestaande wetgeving die nu aangepast wordt. Uit de lezing van de bepalingen die nu gewijzigd worden, leidt ze evenwel af dat die bestaande wetgeving waarschijnlijk niet voldoet aan de eisen die gesteld worden door de AVG qua essentiële vermeldingen. Zo worden er in bijvoorbeeld artikel 197 LPKD bewaartermijnen vermeld voor de aangiften van giften die minimale termijnen zijn en geen beperkte termijnen, zoals vereist op basis van de AVG. De VTC is van oordeel dat er wat de bestaande*

wetgeving betreft, onvoldoende gescreend werd op AVG-conformiteit. De VTC beveelt aan dat dat nog zal gebeuren.” De volgende artikels van het Ontwerp hebben volgens de adviesvrager betrekking op de verwerking van persoonsgegevens :

- artikel 4 tot en met 8, en artikel 10, over de kiezerslijst;
- artikel 11 tot en met 16, over de bezwaarprocedure tegen de kiezerslijst;
- artikel 17 tot en met 19, en artikel 81, over de persoonsgegevens van voorzitters en secretarissen van de hoofdbureaus en van gemeentelijke coördinatoren;
- artikel 21, over de toezending van persoonsgegevens van sommige categorieën van kiezers aan de magistraat;
- artikel 22, over de samenstelling van de telbureaus;
- artikel 23, over de samenstelling van de stembureaus;
- artikel 27, over de uitnodigingsbrief;
- artikel 31, 32 en 79, over de voordrachtsakte van kandidaten;
- artikel 45, over de getuigen in de stem- en telbureaus;
- artikel 56, over de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend;
- artikel 57, 61 en 86, over de bestemming van de persoonsgegevens van de leden van de stem- en telbureaus en van de kiezers die een volmacht uitgeoefend hebben;
- artikel 63, 66 en 87, over de bestemming van de persoonsgegevens van de kandidaten;
- artikel 71, 72 en 75, over de aangifte van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen;
- artikel 78, over de betaling van de presentiegelden en de registratie van het aantal keren dat men gezeteld heeft.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Algemeen

8. De meeste van de vermelde artikelen behandelen de verzameling van persoonsgegevens voor de opmaak van diverse lijsten nodig voor de organisatie van de verkiezingen. De artikelen 71, 72 en 75 over de controle verkiezingsuitgaven en middelen bevatten een uitgewerkte regeling van de verwerking van persoonsgegevens in dat kader.
9. De VTC zal de verschillende artikelen en verwerkingen apart bespreken maar geeft hier eerst enkele algemene beschouwingen.
10. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
11. Het Ontwerp, de toelichting of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden enkel voor de controle op de verkiezingsuitgaven en middelen expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “*de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang*” (artikel 6, lid 1, e), AVG).
12. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

---

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³

13. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
14. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
15. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
16. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁵)
17. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens waaruit politieke opvattingen (en eventueel religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken). Dat geldt met name voor:
  - kandidaten en partijvoorzitters (evident);
  - de natuurlijke personen die een gift of sponsoring doen;

---

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

⁵ bv. GWH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GWH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2.

- de kiezers in de mate dat hun stemming niet geheim zou zijn (problematiek die hier verder niet wordt besproken).

“Artikel 9

Verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens

1. Verwerking van persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid zijn verboden.

2. Lid 1 is niet van toepassing wanneer aan een van de onderstaande voorwaarden is voldaan:“

18. De verwerking van deze gegevens is verboden tenzij er beroep kan gedaan worden op een van de uitzonderingsgronden als vermeld in punt 2 van artikel 9. Als er beroep zou worden gedaan op punt g), namelijk zwaarwegend algemeen belang, dan moet dat worden gemotiveerd.
19. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikel 9 WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
  - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
  - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

2. Artikel 4 tot en met 8, en artikel 10: kiezerslijst

20. Artikel 4 tot en met 8, en artikel 10 van het Ontwerp gaan over de kiezerslijst:

“Art. 4. *In artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

1° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De voormelde lijst wordt gemaakt op basis van een lijst die de federale overheidsdienst die bevoegd is voor het Rijksregister van de natuurlijke personen, op verzoek van de Vlaamse Regering aan de gemeente ter beschikking stelt.”;

2° in paragraaf 4, eerste lid, wordt de zinsnede “het geslacht,” opgeheven;

3° in paragraaf 4, eerste lid, wordt de zinsnede “identificatienummer, vermeld in artikel 2, tweede lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van natuurlijke personen” vervangen door de zinsnede “rijksregisternummer, zodat het stembureau een correcte authenticatie kan doen van de kiezers die zich aanmelden om te stemmen”;

4° in paragraaf 4 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Naast de naam van de kiezers die met toepassing van artikel 11 tot en met 14 in die hoedanigheid erkend zijn, wordt de letter “V” geplaatst.”;

5° in paragraaf 4, vierde lid, worden tussen de zinsnede “afgegeven,” en het woord “mogen” de woorden “worden niet ingedeeld in stemafdelingen en” ingevoegd;

6° aan paragraaf 4 worden een vijfde en een zesde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De kiezerslijst wordt bewaard tot de verkiezing geldig verklaard is conform artikel 203, derde lid, van dit decreet, of conform artikel 25 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges of, in geval van beroep, conform artikel 28, tweede lid, van het voormelde decreet.

Het college van burgemeester en schepenen treedt op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens in de lijst van gemeenteraadskiezers, vermeld in paragraaf 1.”.

21. Over het eerste punt wordt volgende uitleg gegeven in de toelichting:

“De huidige decretale bepaling waarmee het college van burgemeester en schepenen de bevoegdheid krijgt om de kiezerslijst op te maken, dateert immers van vóór de totstandkoming van het Rijksregister, toen de gemeenten hun plaatselijke bevolkingsregisters moesten consulteren voor het samenstellen van de kiezerslijst. Thans zijn alle bevolkingsregisters echter digitaal en vormen zij het Rijksregister. Na de extractie krijgt elke gemeente een rechtstreekse en beveiligde toegang tot het extractiebestand. Vanaf dat moment blijft het college van burgemeester en schepenen volledig bevoegd voor de verdere bewerking (zoals de indeling in stemafdelingen) van de kiezerslijst. Deze werkwijze is een logische stap die volgt uit de digitalisering van de gegevensbestanden van het Rijksregister.”

22. De VTC heeft hier geen opmerkingen bij.
23. Wat het tweede punt betreft, beoordeelt de VTC het positief dat persoonsgegevens die niet noodzakelijk zijn, zoals het geslacht, weggelaten worden.
24. Het is ook positief dat in het derde punt het doel van het gebruik van het rijksregisternummer wordt opgegeven.
25. De punten vier en vijf lijken niet relevant in het kader van dit advies.
26. Het zesde punt duidt het college van burgemeester en schepenen aan als verwerkingsverantwoordelijke in het kader van de opmaak van de kiezerslijsten.
27. Er wordt in hetzelfde punt ook een bewaartermijn vermeld, maar het is niet duidelijk of het om een minimale of maximale bewaartermijn gaat. De VTC verwijst naar de noodzaak om een maximale bewaartermijn in te stellen zoals vereist door de AVG.
28. Artikel 5 voert een beperking in tot inzage in de kiezerslijsten:

∴ **“Art. 5.** In artikel 19 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “door middel van een aanplakbrief” en de woorden “of iemand anders” worden opgeheven;

2° de zin “De aanplakbrief wordt opgehangen op een aanplakbord aan het gemeentehuis.” wordt vervangen door de zin “Het bericht wordt bekendgemaakt via de webtoepassing van de gemeente en op een fysieke gegevensdrager.”.

29. Er wordt verduidelijkt dat wat de bescherming van de persoonsgegevens betreft, het niet opportuun is dat een burger toegang kan hebben tot alle gegevens van de kiezers van zijn gemeente, wat momenteel mogelijk is krachtens de bepalingen van het Kiesdecreet met betrekking tot de bezwaren tegen de kiezerslijst. Met dit artikel wordt het bezwaar dat een kiezer tegen de kiezerslijst kan indienen, beperkt tot de gegevens die op de kiezer zelf betrekking hebben (in navolging van het wetsontwerp houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen, goedgekeurd door de federale ministerraad op 8 juli 2022) (zie ook de artikelen 11 tot en met 16 van dit ontwerpdecreet).
30. De VTC is van oordeel dat dit een goede maatregel is in het kader van minimale gegevensverwerking.

31. Met artikel 6 wil de adviesvrager de doeleinden van de verwerking verduidelijken.
32. Het woord 'verkiezingsdoeleinden' wordt vervangen door een formulering die duidelijk maakt dat de gegevens op de kiezerslijsten gebruikt kunnen worden om papieren verkiezingspropaganda te verspreiden:

“Art. 6. In artikel 20, §3, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, worden de woorden “voor verkiezingsdoeleinden gebruiken” vervangen door de woorden “gebruiken voor acties met papieren verkiezingspropaganda”.”

33. Het bestaande artikel 6 bevat al garanties inzake de vertrouwelijke behandeling van deze persoonsgegevens door de aanvrager.
34. De VTC wijst er op dat voor het (digitaal) bezorgen van deze lijst de nodige veiligheidsmaatregelen moeten worden genomen.
35. Artikel 7 bepaalt ook een bewaartermijn voor de kiezerslijsten:

“Art. 7. Aan artikel 21 van hetzelfde decreet worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De provinciegouverneur of zijn gemachtigde bewaart de lijsten, vermeld in het eerste lid, tot de verkiezing geldig verklaard is conform artikel 203, derde lid, van dit decreet, of conform artikel 25 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges of, in geval van beroep, conform artikel 28, tweede lid, van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering wijst de entiteit aan die optreedt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens die de provinciegouverneur of zijn gemachtigde ontvangt conform het eerste lid.”.

36. Dezelfde opmerking als hiervoor geldt.
37. In dit kader wordt het aanduiden van de verwerkingsverantwoordelijke overgelaten aan de Vlaamse Regering. Het is niet duidelijk waarom dat gedaan wordt. De VTC beveelt aan om dit te verduidelijken en bij voorkeur de verwerkingsverantwoordelijke bij decreet aan te duiden.
38. Artikel 8 preciseert de doeleinden van de verwerking:

“Art. 8. In artikel 22, 2°, van hetzelfde decreet wordt het woord “verkiezingsdoeleinden” vervangen door de zinsnede “de doeleinden, vermeld in artikel 20, §3, eerste lid, of buiten de periode, vermeld in artikel 20, §3, eerste lid”.”

39. Om het risico te minimaliseren dat iemand de persoonsgegevens gebruikt voor andere doeleinden, of buiten de toegelaten periode, wordt in functie van de wijziging aan artikel 20 LPKD (zie artikel 6 van dit ontwerp van decreet) nader gespecificeerd wanneer iemand sancties kunnen worden opgelegd.
40. In artikel 10 van het Ontwerp worden de persoonsgegevens die opgenomen worden in de kiezerslijst verder gedefinieerd:

“Art. 10. In artikel 26 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, wordt de zin “Die lijst bevat de wijzigingen die zijn aangebracht conform artikel 17, artikel 31, vierde lid, en artikel 33, § 7.” vervangen door de zin “De voormelde lijst bevat de wijzigingen die zijn aangebracht conform artikel 17, 18, 31, vierde lid, en artikel 33, §7, en bevat al de volgende persoonsgegevens:

1° de achternaam;

2° de voornaam of voornamen;

3° het adres van de hoofdverblijfplaats;

4° het rijksregisternummer;

5° het volgnummer op de kiezerslijst.”.”

41. Volgens de VTC beantwoordt dit aan de vereiste van minimale gegevensverwerking.

3. Artikel 11 tot en met 16 van het Ontwerp: bezwaarprocedure kiezerslijst

42. Artikel 11 tot en met 16 van het Ontwerp regelt de bezwaarprocedure tegen de kiezerslijst.

43. De toelichting verduidelijkt dat met deze artikelen de regelgeving conform wordt gemaakt aan de AVG en verwijst naar artikel 5 van het Ontwerp.

44. De VTC verstaat dat deze aanpassingen (meervoud naar enkelvoud) verband houden met de aanpassing die inhoudt dat het bezwaar dat een kiezer tegen de kiezerslijst kan indienen, beperkt is tot de gegevens die op de kiezer zelf betrekking hebben.

***Art. 11.** In artikel 27 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 opgeheven.*

***Art. 12.** In artikel 29 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

*1° in paragraaf 1, derde lid, wordt de zinsnede “alsook, in voorkomend geval, de betrokken partijen,” opgeheven;
2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede “partijen, hun advocaten of hun gemachtigden” vervangen door de zinsnede “eiser, zijn advocaat of zijn gemachtigde”.*

***Art. 13.** In artikel 30, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “partijen, hun advocaten of gemachtigden” vervangen door de zinsnede “eiser, zijn advocaat of zijn gemachtigde” en worden de woorden “zij verschijnen” vervangen door de woorden “die verschijnt”.*

***Art. 14.** In artikel 31 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

1° in het tweede lid wordt de zinsnede “partijen, hun advocaten of gemachtigden, als zij dat wensen” vervangen door de zinsnede “eiser, zijn advocaat of zijn gemachtigde, als die dat wil”;

2° in het derde lid wordt de zinsnede “partijen die niet verschijnen, worden” vervangen door de zinsnede “partij die niet verschijnt, wordt”;

3° in het vierde lid wordt het woord “partijen” vervangen door het woord “partij” en wordt het woord “ondertekenen” vervangen door het woord “ondertekent”;

4° het vijfde lid wordt opgeheven.

***Art. 15.** In artikel 33, §7, derde lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “alle andere partijen” vervangen door de woorden “de eiser”.*

***Art. 16.** In artikel 34 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 1 opgeheven.”*

45. De VTC heeft hier geen opmerkingen bij.

4. Artikel 17 tot en met 19, en artikel 81 van het Ontwerp: voorzitters, secretarissen en coördinatoren

46. Artikel 17 tot en met 19, en artikel 81 van het Ontwerp gaan over de persoonsgegevens van voorzitters en secretarissen van de hoofdbureaus en van gemeentelijke coördinatoren.

47. Artikel 17 bepaalt om praktische en organisatorische redenen dat de voorzitters, plaatsvervangende voorzitters en secretarissen van de gemeentelijke hoofdbureaus hun contactgegevens bezorgen aan de entiteit die de verkiezingen

organiseert. Hetzelfde geldt voor de gemeentelijke coördinator, die juist als contactpersoon voor de Vlaamse overheid fungeert. Met dit artikel wordt gepreciseerd om welke gegevens het gaat, wat de bewaringstermijn is en voor welk doel de gegevens bestemd zijn (onderlijning VTC).

48. Hetzelfde gebeurt in artikel 18 voor de voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter en de secretaris van het stadsdistrictshoofdbureau en in artikel 19 voor de voorzitter en secretaris van het provinciedistrictshoofdbureau. In artikel 81 van het Ontwerp wordt hetzelfde bepaald voor de coördinatoren vermeld in artikel 11, §4, DKD.

“Art. 17. In artikel 37 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2 wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau delen uiterlijk zes maanden voor de dag van de verkiezingen aan het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, hun voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hen contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het gemeentelijk hoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 160, tweede lid.”;

2° aan paragraaf 4 worden de volgende zinnen toegevoegd:

“De secretaris deelt aan het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het gemeentelijk hoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 160, tweede lid.”;

3° aan paragraaf 8 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het gemeentelijk personeelslid, vermeld in het eerste lid, deelt binnen vierentwintig uur na zijn aanwijzing aan het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag van de verkiezingen.”.

Art. 18. In artikel 38 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter van het stadsdistrictshoofdbureau delen uiterlijk zes maanden voor de dag van de verkiezingen aan het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, hun voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hen contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het stadsdistrictshoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 160, tweede lid.”;

2° aan paragraaf 4 worden de volgende zinnen toegevoegd:

“De secretaris deelt aan het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het stadsdistrictshoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 160, tweede lid.”.

Art. 19. In artikel 40 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau deelt uiterlijk zes maanden voor de dag van de verkiezingen aan het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het provinciaal hoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 185.”;

2° in paragraaf 3 en 4 worden de woorden “de gemeenteraadskiezers” vervangen door de woorden “de Belgische gemeenteraadskiezers”;

3° aan paragraaf 4 worden de volgende zinnen toegevoegd:

“De secretaris deelt aan het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het provinciaal hoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 185.”.

Art. 81. Aan artikel 11, §4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het personeelslid, vermeld in het eerste lid, deelt binnen vierentwintig uur na zijn aanwijzing aan het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag van de verkiezingen.”.

49. De VTC beoordeelt het positief dat de doeleinden en de (korte) bewaartermijn toegevoegd worden.

5. Artikel 21 van het Ontwerp: gegevens kiezers naar magistraat

50. Artikel 21 van het Ontwerp regelt de toezending van persoonsgegevens van sommige categorieën van kiezers aan de magistraat die hen op de hoogte brengt van hun aanwijzing als

- voorzitters van de telbureaus;
- voorzitters van de stembureaus;
- bijzitters of plaatsvervangende bijzitters van de telbureaus;
- bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van de stembureaus.

“Art. 21. Aan artikel 44, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt een zevende lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De lijsten, vermeld in het tweede en zesde lid, vermelden voor elke kiezer de voornaam of voornamen en de achternaam, de geboortedatum en de hoofdverblijfplaats. De lijst, vermeld in het tweede lid, vermeldt naast de voormelde gegevens voor elke kiezer ook het beroep.”.

51. Met dit artikel wordt dus gespecificeerd welke persoonsgegevens verwerkt worden. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

6. Artikel 22 en 23 van het Ontwerp: samenstelling telbureau's en stembureau's

52. Artikel 22 en 23 van het Ontwerp bespreken respectievelijk de samenstelling van de telbureaus en de stembureaus.

53. Een persoons die minstens twee keer als lid van een stem- of telbureau gezeteld heeft, zal het recht hebben een aanwijzing te weigeren. Zo nodig deelt de gemeente aan de magistraat, op zijn verzoek, mee hoeveel keer die kiezer daadwerkelijk gezeteld heeft op basis van de gegevens in het bevolkingsregister.

54. De magistraat bezorgt de lijst van met de samenstelling van het telbureau en van het stembureau aan het gemeentesecretariaat en de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau en, in voorkomend geval, aan de voorzitters van de stadsdistrictshoofdbureaus, zodat die met de leden contact kunnen opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie.

55. De lijsten vermeldt de voornaam of voornamen, de achternaam en het adres van de voorzitters en bijzitters van respectievelijk de tel- en stem bureaus
56. De VTC heeft hier geen opmerkingen bij.

7. Artikel 27 van het Ontwerp

57. Artikel 27 van het Ontwerp wijzigt artikel 54 LPDK en gaat over de uitnodigingsbrief:

“Art. 27. In artikel 54 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 30 juni 2017 en 16 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste en tweede lid wordt het woord “oproepingsbrief” vervangen door het woord “uitnodigingsbrief”;

2° in het eerste lid, 5°, wordt de zinsnede “, het geslacht” opgeheven;

3° in het eerste lid, 6°, wordt de zinsnede “artikel 138, § 3, derde lid” vervangen door de zinsnede “artikel 138, §2 en §3, derde lid”.

58. De VTC heeft hier geen opmerkingen bij.

8. Artikel 31, 32 en 79 van het Ontwerp: de voordrachtsakte van de kandidaten

59. Artikel 31, 32 en 79 van het Ontwerp bespreken de voordrachtsakte van de kandidaten:

“Art. 31. In artikel 71 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017 en gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De kandidaat van wie de achternaam samengesteld is uit twee of meer afzonderlijke namen, mag op de voordrachtsakte invullen met welke van die namen hij op het stembiljet vermeld wil worden. De voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau weigert het gebruik van een naam die geen deel is van de samengestelde achternaam. Als de voorzitter de voormelde keuze van de kandidaat weigert om een andere reden, vermeldt hij de motivatie in het proces-verbaal van het hoofdbureau.”;

2° het bestaande derde lid, dat het vierde lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

“De voordrachtsakte vermeldt ook de voor- en achternaam, het rijksregisternummer, de hoofdverblijfplaats, de nationaliteit en de handtekening van de kiezers die de kandidaten voordragen, of van het aftredende raadslid dat de kandidaten voordraagt.”;

3° er wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De persoonsgegevens van de kandidaten, met uitzondering van het rijksregisternummer, kunnen voor historisch onderzoek ter beschikking gesteld worden aan universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstituten die daarvoor een aanvraag indienen. Bij de voormelde aanvraag wordt een nauwkeurig omschreven onderzoeksproject gevoegd dat aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° het beantwoordt aan de geldende wetenschappelijke normen;

2° het bevat een gedetailleerde opsomming van de te raadplegen reeks gegevens;

3° het beschrijft de analysemethoden.”.

Art. 32. Aan artikel 77 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, wordt de volgende zin toegevoegd:

“In het voormelde geval vermeldt de voordrachtsakte de voor- en achternaam en de hoofdverblijfplaats van de voormelde getuigen.”.

Art. 79. Aan artikel 9 van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. De Vlaamse Regering wijst de entiteit aan die optreedt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de verwerking van de persoonsgegevens die de Vlaamse Regering ontvangt conform paragraaf 1 tot en met 3.”.

60. De voordrachtsakte bevat dus de persoonsgegevens van de kandidaten en de kiezers die de kandidaten voordragen, of van het aftredende raadslid dat de kandidaten voordraagt.

61. Het betreft de volgende categorieën persoonsgegevens: de voor- en achternaam, het rijksregisternummer, de hoofdverblijfplaats, de nationaliteit en de handtekening van de kiezers die de kandidaten voordragen, of van het aftredende raadslid dat de kandidaten voordraagt.

62. De persoonsgegevens van de kandidaten kunnen ter beschikking worden gesteld voor historisch onderzoek onder bepaalde voorwaarden:

63. De Memorie van Toelichting stelt het volgende:

“Tenslotte wordt bepaald dat de persoonsgegevens van de kandidaten, met uitzondering van het rijksregisternummer, voor historisch onderzoek ter beschikking kunnen gesteld worden aan universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstituten die daartoe een aanvraag indienen, vergezeld van een nauwkeurig omschreven onderzoeksproject dat beantwoordt aan de geldende wetenschappelijke normen, met inbegrip van een gedetailleerde opsomming van de te raadplegen reeks gegevens, en waarin de analysemethoden worden beschreven. Deze formulering is nodig om te voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid van de normen die gelden voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 6.2 van de AVG.”

64. De VTC is van oordeel dat de voorkeur voor het aanbieden van geanonimiseerde en in tweede orde gepseudonimiseerde gegevens moet verankerd worden in de wetgeving. Ze begrijpt dat het mogelijk noodzakelijk kan zijn dat met ruwe data wordt gewerkt, maar er moet eerst onderzocht worden of het anders kan.

65. De VTC wijst ook op de protocolverplichting op basis van artikel 8, e-govdecreet.

9. Artikel 45 van het Ontwerp: getuigen

66. In artikel 45 van het Ontwerp worden de getuigen in de stem- en telbureaus voor lijsten die deelnemen aan de provincieraadsverkiezing geregeld.

67. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

10. Artikel 56 van het Ontwerp: volmacht

68. Artikel 56 behandelt de lijst van de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend:

“Art. 56. In artikel 143, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, wordt punt 1° opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“1° op basis van de volmachten, vermeld in artikel 135, §2, 1°, een lijst van de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend voor een andere kiezer;”.”

69. De Toelichting geeft aan dat om het ronselen van volmachten of het frauderen met volmachten tegen te gaan, wordt bepaald dat het stembureau na de stemming een lijst opstelt met de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend; die lijst wordt via het telbureau en het gemeentelijk hoofdbureau uiteindelijk aan de provinciegouverneur bezorgd (zie artikel 57 van dit ontwerp van decreet). Dit laat toe om na de verkiezingen een controle te kunnen doen op het uitoefenen van meer dan 1 volmacht door misbruik te maken van duplicaten van uitnodigingsbrieven.
70. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

11. Artikel 57, 61 en 86 van het Ontwerp

71. Artikel 57, 61 en 86 van het Ontwerp gaat over **de bestemming van de persoonsgegevens van de leden van de stemmen telbureaus en van de kiezers die een volmacht uitgeoefend hebben**. De lijst wordt telkens bezorgd aan de voorzitter van het telbureau. Deze bezorgt de lijst op zijn beurt aan de voorzitter van het hoofdbureau, die de lijst uiteindelijk, samen met alle andere verkiezingsstukken bezorgt aan de provinciegouverneur. In artikel 86 wordt ook een vergetelheid gecorrigeerd. Niet alleen de documenten van de kiezers die niet op de aanstiplijsten stonden, maar die toch gestemd hebben, moeten aan het hoofdbureau bezorgd worden, maar ook de lijst met de kiezers zelf.

“Art. 57. In artikel 145 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid worden een punt 7° en een punt 8° toegevoegd, die luiden als volgt:

“7° de lijst van de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend voor een andere kiezer, vermeld in artikel 143, eerste lid, 1°;

8° de lijst met de samenstelling van het stembureau die is bezorgd conform artikel 50, zesde lid.”;

2° in het tweede lid wordt het woord “harmonica-enveloppe” vervangen door het woord “verpakking”;

3° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

“Als dat nodig is, kan het gemeentebestuur het vervoer organiseren van de enveloppen, verpakkingen of stembussen, vermeld in deze titel, onder het toezicht van de voorzitter van het stembureau.”. Art. 61. Aan artikel 158, §2, van hetzelfde decreet wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° de lijst met de samenstelling van het telbureau die conform artikel 47, zesde lid, is bezorgd.”.”

“Art. 61. Aan artikel 158, §2, van hetzelfde decreet wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° de lijst met de samenstelling van het telbureau die conform artikel 47, zesde lid, is bezorgd.”.”

“Art. 86. In artikel 23, §2, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

“4° de lijst van de kiezers die niet op de aanstiplijsten stonden, maar die toch gestemd hebben, vermeld in artikel 143, eerste lid, 2°, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet, en de documenten die de voorzitter van die kiezers heeft ontvangen conform artikel 137, §3, van het voormelde decreet;”;

2° er worden een punt 5° en een punt 6° toegevoegd, die luiden als volgt:

“5° de lijst van de kiezers die volmacht hebben uitgeoefend voor een andere kiezer, vermeld in artikel 143, eerste lid, 1°, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet;

6° de lijst met de samenstelling van het stembureau die is bezorgd conform artikel 50, zesde lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.”.

72. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

12. Artikel 63, 66 en 87 van het Ontwerp

73. Artikel 63, 66 en 87 van het Ontwerp gaat over de **bestemming van de persoonsgegevens van de kandidaten**:

“Art. 63. In artikel 172, §1, van hetzelfde decreet wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° het proces-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau met de algemene telling en de zeteltoewijzing en de processen-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau over de voorlopige en de definitieve afsluiting, samen met de voordrachtsakten, vermeld in artikel 68, §1, en de stukken die aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau zijn bezorgd conform artikel 89, 90 en 91;”.

Art. 66. Artikel 187 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 187. De voorzitter van het provinciaal hoofdbureau bezorgt binnen drie dagen na de verkiezing aan de provinciegouverneur het proces-verbaal van het provinciaal hoofdbureau met de algemene telling en de zeteltoewijzing.

De voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau bezorgt binnen drie dagen na de definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten conform artikel 100, 8° of 11°, aan de provinciegouverneur de processen-verbaal van het provinciedistrictshoofdbureau over de voorlopige en de definitieve afsluiting, samen met de voordrachtsakten, vermeld in artikel 84, 1°, en de stukken die aan de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau zijn bezorgd conform artikel 100, 5°, 6° en 7°.”.

Art. 87. In artikel 26, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° de processen-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau, vermeld in artikel 25, eerste lid, van dit decreet, de processen-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau over de voorlopige en de definitieve afsluiting, samen met de voordrachtsakten, vermeld in artikel 68, §1, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet, en de stukken die aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau werden bezorgd overeenkomstig artikel 89, 90 en 91 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet;”.

74. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

13. Artikel 71, 72 en 75 van het Ontwerp: aangifte verkiezingsuitgaven

75. In artikel 71, 72 en 75 van het Ontwerp worden de aangifte van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen geregeld (artikel 196, 197 en 201/2, LPDK):

“Art. 71. In artikel 196 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 3 juni 2016, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt:

“§1. De politieke partijen die een gemeenschappelijk volgnummer en een beschermde lijstnaam hebben verkregen met toepassing van deel 2, titel 13, geven binnen dertig dagen na de verkiezingen hun uitgaven voor verkiezingspropaganda en de herkomst van hun geldmiddelen aan bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de nationale zetel van de partij gevestigd is.

De politieke partijen die bij de herkomst van de geldmiddelen giften vermelden, registreren de voor- en achternaam, het adres van de hoofdverblijfplaats en de gift van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan om de uitgaven voor verkiezingspropaganda te financieren. De voormelde gegevens worden vertrouwelijk behandeld en binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen meegedeeld aan de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.

De politieke partijen die bij de herkomst van de geldmiddelen sponsoring vermelden, registreren de naam, in voorkomend geval het ondernemingsnummer, de rechtsvorm, het adres van de zetel of hoofdverblijfplaats en het bedrag van de sponsoring van de ondernemingen, de feitelijke verenigingen en de rechtspersonen die de uitgaven voor verkiezingspropaganda gesponsord hebben voor een bedrag van 125 euro en meer, en delen de voormelde gegevens binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen mee aan de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.

De meldingen, vermeld in het eerste tot en met het derde lid, worden ondertekend door de persoon die de politieke partij daarvoor mandateert.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de meldingen, vermeld in paragraaf 1, worden ingediend.”.

Art. 72. *In artikel 197 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 3 juni 2016 en gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, worden paragraaf 1 tot en met 4 vervangen door wat volgt:*

“§1. De lijsttrekker geeft binnen dertig dagen na de verkiezingen de uitgaven voor verkiezingspropaganda en de herkomst van de geldmiddelen van de lijst en van elke kandidaat van de lijst aan bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

De lijsttrekker die bij de herkomst van de geldmiddelen giften vermeldt, registreert de voor- en achternaam, het adres van de hoofdverblijfplaats en de gift van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan om de uitgaven voor verkiezingspropaganda van de lijst of van de kandidaat te financieren. De lijsttrekker behandelt de voormelde gegevens vertrouwelijk en deelt ze binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen mee aan de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.

De lijsttrekker die bij de herkomst van de geldmiddelen sponsoring vermeldt, registreert de naam, in voorkomend geval het ondernemingsnummer, de rechtsvorm, het adres van de zetel of hoofdverblijfplaats en het bedrag van de sponsoring van de ondernemingen, de feitelijke verenigingen en de rechtspersonen die de uitgaven voor verkiezingspropaganda van de lijst of van de kandidaat gesponsord hebben voor een bedrag van 125 euro en meer. De lijsttrekker deelt de voormelde gegevens binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen mee aan de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.

De lijsttrekker kan een andere persoon machtigen om de meldingen, vermeld in het eerste tot en met het derde lid, in te dienen.

Elke kandidaat ondertekent zijn melding, vermeld in het eerste tot en met het derde lid. De lijsttrekker of zijn gemandateerde ondertekent de voormelde aangiften van de lijst en ondertekent mee de aangiften van elke kandidaat van de lijst.

§2. De aangiften, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, worden vanaf de eenendertigste dag na de verkiezingen gedurende tien dagen ter inzage gelegd, zodat iedereen kan nagaan of elke lijst en elke kandidaat de regels inzake uitgaven voor verkiezingspropaganda en verboden propagandamiddelen heeft nageleefd, kandidaten in staat worden gesteld om op basis van deze gegevens een bezwaar in te dienen conform artikel 22 en 23 van het decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, en eenieder in staat wordt gesteld om op basis van deze gegevens een klacht in te dienen conform artikel 201 van dit decreet.

Het inzagerecht wordt alleen gebruikt voor de doeleinden, vermeld in het eerste lid.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de meldingen, vermeld in paragraaf 1, worden ingediend bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of bij de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven, en de wijze waarop de voormelde aangiften ter inzage worden gelegd conform paragraaf 2.

§4. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen stelt de aangiften ter beschikking van de Raad van State en van de procureur des Konings, als die daarom verzoeken.”.

Art. 75. In hetzelfde decreet wordt een artikel 201/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 201/2. §1. De rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de nationale zetel van de partij gevestigd is, verwerkt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, de persoonsgegevens die nodig zijn om haar opdrachten, vermeld in artikel 196 en 198 van dit decreet, te kunnen uitoefenen.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen verwerkt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, de persoonsgegevens die nodig zijn om zijn opdrachten, vermeld in artikel 197 en 199 van dit decreet, te kunnen uitoefenen.

De Controlecommissie Verkiezingsuitgaven verwerkt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, de persoonsgegevens die nodig zijn om haar opdrachten, vermeld in artikel 196, 197 en 200 van dit decreet, te kunnen uitoefenen.

De maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens, vermeld in het eerste tot en met derde lid, bedraagt 210 dagen na de verkiezingen.

De Vlaamse Regering kan een entiteit aanwijzen als medeverwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van de persoonsgegevens in de meldingen, vermeld in artikel 197, §1.

§2. De verwerking van persoonsgegevens, vermeld in deze titel, is gebaseerd op de taken van algemeen belang inzake controle op de uitgaven voor verkiezingspropaganda en verboden propagandamiddelen. Als de verwerking betrekking heeft op politieke opvattingen als vermeld in artikel 9, lid 1, van de algemene verordening gegevensbescherming, is ze toegelaten op basis van artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening.

§3. Conform de bepalingen van dit decreet worden de persoonsgegevens verwerkt van:

- 1° de voorzitters van de politieke partijen en hun gemandateerden;
- 2° de lijsttrekkers en hun gemandateerden;
- 3° de kandidaten;
- 4° de schenkers van giften van 125 euro en meer;
- 5° de sponsors die gesponsord hebben voor een bedrag van 125 euro en meer.

Conform de bepalingen van dit decreet worden in het bijzonder de volgende categorieën van persoonsgegevens verwerkt:

- 1° contactgegevens en identificatiegegevens;
- 2° het rijksregisternummer;
- 3° de lijstnaam van de lijst waarop de naam van een kandidaat voorkomt, vermeld in artikel 76.

De verwerkte persoonsgegevens kunnen in het bijzonder in de gevallen, vermeld in artikel 201 en 201/1, meegedeeld worden aan:

- 1° de procureur des Konings;
- 2° de Raad van State.

§4. De inzage, vermeld in artikel 197, §2, en in artikel 198, §2, derde lid, geldt niet voor de contactgegevens, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, 1°, en het rijksregisternummer van de categorieën van personen, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 1° tot en met 3°.”.

76. De VTC beoordeelt het positief dat de hier bedoelde verwerking grondig uitgewerkt wordt. De volgende essentiële elementen worden bepaald:
- **de rechtvaardigingsgrond:**
77. Zoals in het algemeen deel werd gesteld, moet de rechtvaardigingsgrond concreter worden gemaakt (eventueel in de toelichting).
- **de categorieën persoonsgegevens:**
78. De adviesvragers vergeten te vermelden dat minstens de politiek overtuiging impliciet wordt meegedeeld.
- **de categorieën betrokkenen en vertrouwelijkheid:**
79. De VTC meent dat bij het onderscheid dat gemaakt wordt tussen giften en sponsoring vergeten wordt dat wat eenmansbedrijven en vergelijkbaar en feitelijke verenigingen betreft de informatie ook kan slaan op een of enkele natuurlijke personen. Daarvoor moet dus ook een vertrouwelijkheidseis worden opgenomen.
- **de ontvangers:**
80. De VTC heeft geen opmerkingen hierbij.
- **de bewaartermijnen:**
81. De termijn wordt verantwoord in de toelichting: de maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens van 210 dagen geeft de controle instanties voldoende tijd om de aangiften op te vragen met het oog op de controle van de aangifte.
- **de doeleinden:**
82. Deze worden vermeld voor elk van de partijen.
- **de verwerkingsverantwoordelijken:**
83. Als verwerkingsverantwoordelijken worden aangeduid:
- de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de nationale zetel van de partij gevestigd is;
  - de Raad voor Verkiezingsbetwistingen;
  - de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.
84. De VTC heeft geen opmerkingen hierbij.

14. Artikel 78 van het Ontwerp: presentiegelden en vergoedingen

85. In artikel 78 van het Ontwerp worden de registratie en de bewaring van de nodige gegevens voor de betaling van de presentiegelden en de vergoedingen geregeld: (onderlijning door VTC)

“Art. 78. Aan artikel 261, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Voor de betaling van de presentiegelden en vergoedingen, vermeld in het eerste lid, 1°, 2°, 5° en 6°, is de provincie gemachtigd om de voor- en achternaam, het rijksregisternummer en het bankrekeningnummer van de aanvragers te registreren en de voormelde gegevens te bewaren tot twaalf maanden na de dag van de verkiezingen. De voormelde gegevens mogen aan een dienstverlener bezorgd worden met het oog op de voormelde uitbetaling.

Met uitzondering van het bankrekeningnummer bezorgt de provincie de gegevens, vermeld in het tweede lid, die betrekking hebben op een aanvrager van een presentiegeld, aan de gemeente waar de voormelde aanvrager zijn verblijfplaats heeft. De gemeente registreert in het bevolkingsregister hoeveel keer de aanvrager in een stem- of telbureau gezeteld heeft. De voormelde informatie wordt door de gemeente bewaard tot de aanvrager overleden is."

86. In dit artikel wordt dus de **bewaartermijn** van de gegevens vastgelegd.

87. De toelichting geeft volgende verduidelijking:

"Om de regelgeving conform te maken met de AVG, regelt dit artikel de registratie en de bewaring van de nodige gegevens voor de betaling van de presentiegelden en de vergoedingen door de provincies. Een gedeelte van die gegevens wordt naar de gemeenten doorgestuurd, opdat zij kunnen registreren hoeveel keer een burger daadwerkelijk in een stem- of telbureau gezeteld heeft (zie de artikelen 22 en 23 van dit ontwerp van decreet). Deze procedure wordt eveneens gevolgd bij de verkiezingen voor de Kamer, het Vlaams en Europees parlement (zie het wetsontwerp houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen, goedgekeurd door de federale ministerraad op 8 juli 2022). De gemeente kan (en moet) dus registreren hoe dikwijls een burger gezeteld heeft voor alle soorten verkiezingen samen."

III. **BESLUIT**

88. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

algemeen (luik 1 van dit advies)

- verduidelijken wat de concrete rechtvaardigingsgrond is eventueel in de Memorie van Toelichting (luik 1 en 13 van dit advies);

kiezerslijst (luik 2)

- maximale bewaartermijnen te bepalen;
- de verwerkingsverantwoordelijke te specificeren en niet louter aan de Vlaamse Regering overlaten;

voordrachtsakte (luik 8)

- de voorkeur voor het aanbieden van geanonimiseerde en in tweede orde gepseudonimiseerde gegevens verankeren in de wetgeving;

verkiezingsuitgaven (luik 13)

- rekening houden met het feit dat informatie over eenmansbedrijven e.d. ook persoonsgegevens kan vormen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-01-19 10:39:42 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

